

11
POKYN
generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky
ze dne 6. února 2017,
k činnosti jednotek požární ochrany při vyprošťování u dopravních nehod

K činnosti jednotek požární ochrany při vyprošťování z havarovaných vozidel se **stanoví**:

Čl. 1
Vymezení pojmů

Pro účely tohoto pokynu se se rozumí:

- a) **vyprošťování u dopravních nehod** (dále jen „vyprošťování“) soubor činností, jejichž cílem je získat přístup pro poskytnutí pomoci osobám při dopravní nehodě a vytvořit prostor pro bezpečné vyproštění zachraňovaných osob, zvířat a majetku,
- b) **hasičem-instruktořem** hasič se specializací v oblasti vyprošťování,
- c) **hlavním instruktorem** příslušník HZS ČR pověřený funkcí hlavního instruktora v oblasti vyprošťování.

Čl. 2
Vyprošťování na místě zásahu

- (1) Jednotka požární ochrany (dále jen „jednotka PO“) provádí vyprošťování na základě rozhodnutí velitele zásahu.
- (2) Postupy při vyprošťování jsou konkretizovány metodickými listy Bojového řádu jednotek požární ochrany ¹⁾ a konspekty odborné přípravy. Před zahájením práce upřesní velitel zásahu veliteli jednotky PO nebo zasahujícím hasičům postup dle situace na místě zásahu.

Čl. 3
Systém kvalifikované odborné přípravy příslušníků HZS ČR pro vyprošťování

- (1) Odborná příprava pro vyprošťování (dále jen „odborná příprava“) příslušníků HZS ČR v rámci hasičského záchranného sboru kraje (dále jen „HZS kraje“), Záchraného útvaru HZS ČR (dále jen „ZÚ“), Školního a výcvikového zařízení HZS ČR (dále jen „ŠVZ“) a Střední odborné školy požární ochrany a Vyšší odborné školy požární ochrany (dále jen „Škola PO“) musí být zajištěna hasičem-instruktořem nebo hlavním instruktorem.
- (2) Na každém HZS kraje, u ZÚ, ve ŠVZ a ve Škole PO je jeden hlavní instruktor.
- (3) Hasič-instruktor se ustavuje na stanicích HZS kraje, v místě dislokace roty ZÚ, středisku ŠVZ a Škole PO nejméně v následujícím počtu:
 - a) na každé stanici HZS kraje typu C1 až C3 jeden hasič-instruktor na každou směnu,
 - b) na každé stanici HZS kraje typu P0 až P4 jeden hasič-instruktor,
 - c) v každém místě dislokace roty ZÚ jeden hasič-instruktor,
 - d) v každém středisku ŠVZ jeden hasič-instruktor,
 - e) ve Škole PO jeden hasič-instruktor.

¹⁾ Pokyn generálního ředitele HZS ČR a náměstka ministra vnitra č. 40/2001, kterým se vydává Bojový řád jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů.

- (4) Hlavní instruktor může vykonávat současně také funkci hasiče-instruktora, pokud vykonává službu v místě, kde má být tato funkce zřízena.
- (5) Výběr příslušníků HZS ČR do funkce hasiče-instruktora a hlavního instruktora se provádí na základě odborných předpokladů a na základě dobrovolnosti a zájmu.
- (6) Příslušníky HZS ČR do funkce hasiče-instruktora a hlavního instruktora jmenuje příslušný služební funkcionář po splnění podmínek stanovených v tomto pokynu.
- (7) V souvislosti se jmenováním příslušníka HZS ČR do funkce hasiče-instruktora a hlavního instruktora nevzniká nárok na vyšší tarifní třídu. Dlouhodobý a kvalitní výkon funkce je zpravidla ohodnocen zvýšením osobního příplatku ²⁾.
- (8) Odborná příprava hasičů:
- odborná příprava hasičů se člení na základní a pravidelnou odbornou přípravu; základní i pravidelnou odbornou přípravu hasičů musí provádět hasič-instruktor nebo hlavní instruktor,
 - základní odbornou přípravu hasiči absolvují v rámci Nástupního odborného výcviku ³⁾,
 - obsah a rozsah základní odborné přípravy hasičů je dán učebními osnovami vydanými MV-generálním ředitelstvím HZS ČR (dále jen „generální ředitelství“),
 - obsah a rozsah pravidelné odborné přípravy stanoví zvláštní předpis ⁴⁾,
 - součástí odborné přípravy mohou být i instrukčně metodická zaměstnání nebo výcvik v problematice vyprošťování.
- (9) Odborná příprava hasičů-instruktorů:
- odborná příprava hasičů-instruktorů se člení na základní a pravidelnou odbornou přípravu; základní i pravidelnou odbornou přípravu hasičů-instruktorů musí provádět hlavní instruktor,
 - základní odbornou přípravu hasiči-instruktoři absolvují v rámci specializačního kurzu Vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel ⁵⁾.
 - obsah a rozsah základní odborné přípravy hasiče-instruktora v rámci specializačního kurzu Vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel je dán učebními osnovami vydanými generálním ředitelstvím,
 - pravidelnou odbornou přípravu hasičů-instruktorů provádí hlavní instruktor, její obsah a rozsah stanovuje na základě doporučení generálního ředitelství a vzhledem k aktuálním potřebám praxe,
 - součástí odborné přípravy mohou být i instrukčně metodická zaměstnání nebo výcvik v problematice vyprošťování,
- (10) Odborná příprava hlavních instruktorů:
- základní odborná příprava hlavních instruktorů je shodná se základní odbornou přípravou hasičů-instruktorů,

²⁾ § 122 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Pokyn generálního ředitele HZS ČR č. 3/2013 k odborné způsobilosti příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky.

⁴⁾ Příloha č. 1 kapitola 6 Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 57/2013, kterým se stanoví základní zaměření pravidelné odborné přípravy jednotek požární ochrany a příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR.

⁵⁾ Základní odborná příprava se považuje za absolvovanou také, pokud hasič-instruktor absolvoval kurz posádek rychlých zásahových automobilů.

- b) pravidelnou odbornou přípravu hlavních instruktorů organizuje generální ředitelství, vzhledem k aktuálním potřebám praxe a má obvykle formu instrukčně metodického zaměstnání nebo výcviku v problematice vyprošťování.

Čl. 4

Odborná příprava jednotek HZS podniků, SDH podniků a SDH obcí

- (1) Minimální obsah a rozsah pravidelné odborné přípravy jednotek HZS podniků, SDH podniků a SDH obcí stanoví zvláštní předpis ⁶⁾.
- (2) Pravidelnou odbornou přípravu jednotek HZS podniků, SDH podniků a SDH obcí provádí velitel jednotky s využitím příslušných dokumentů z oblasti vyprošťování.
- (3) Velitel jednotky HZS podniku, SDH podniku a SDH obce může po dohodě s hlavním instruktorem zajistit odbornou přípravu své jednotky PO prostřednictvím hasiče-instruktora HZS kraje.
- (4) U jednotky SDH obce, předurčené k zásahům při silničních dopravních nehodách absolvují určení členové jednotky SDH obce kurzu „Vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel“, který je doplněn kurzem „Základy zdravotnických znalostí pro členy dobrovolných jednotek PO“.

Čl. 5

Kompetence hasiče-instruktora a hlavního instruktora

- (1) Hasič-instruktor:
- a) má teoretické a praktické znalosti a dovednosti v oblasti vyprošťování,
 - b) absolvoval specializační kurz Vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel ⁴⁾,
 - c) v organizačním řízení, v oblasti pravidelné odborné přípravy, je podřízen hlavnímu instrukturovi a plní zejména následující úkoly
 - předává své znalosti a vědomosti hasičům v rámci pravidelné odborné přípravy jednotky PO (v rámci ŠVZ a Školy PO se podílí zejména na odborné přípravě a výuce v rámci jednotlivých kurzů a předmětů, jejichž obsahem je problematika vyprošťování),
 - účastní se pravidelné odborné přípravy organizované pro hasiče-instruktory hlavním instruktorem,
 - aktivně se seznamuje s novými poznatky v oblasti vyprošťování,
 - d) v organizačním řízení, v oblasti zajišťování a udržování provozuschopnosti prostředků pro vyprošťování, spolupracuje při plnění úkolů strojní a technické služby zejména v těchto oblastech
 - provádění kontrol prostředků pro vyprošťování,
 - zpracovávání návrhů na vyřazení, doplnění a obnovu prostředků pro vyprošťování,
 - e) v operačním řízení se podílí na odborném dohledu nebo činnosti jednotky PO při vyprošťování.
- (2) Hlavní instruktor:
- a) má teoretické a praktické znalosti a dovednosti v oblasti vyprošťování,
 - b) absolvoval specializační kurz Vyprošťování zraněných osob z havarovaných vozidel ⁴⁾,
 - c) v organizačním řízení plní zejména následující úkoly
 - organizuje, řídí a provádí pravidelnou odbornou přípravu hasičů-instruktora,

⁶⁾ Příloha č. 1 kapitola 6 a příloha č. 3 kapitola 2 Pokynu generálního ředitele HZS ČR č. 57/2013.

- aktivně se podílí a koordinuje odborné a metodické činnosti v oblasti vyprošťování,
 - je neopominutelným odborným konzultantem při výběru a nákupu prostředků pro vyprošťování,
 - podílí se na výběru hasičů-instruktorů a doporučuje je pro zařazení do funkce, případně navrhuje jejich odvolání z funkce,
 - účastní se pravidelné odborné přípravy organizované pro hlavní instruktory generálním ředitelstvím,
 - dle potřeby plní další úkoly spojené s problematikou vyprošťování,
- d) v organizačním řízení, v rámci HZS kraje a ZÚ také
- organizuje a řídí pravidelnou odbornou přípravu hasičů,
 - vyhodnocuje a analyzuje zásahy, při kterých se provádělo vyprošťování,
 - organizuje a účastní se součinnostních výcviků se složkami IZS na úrovni kraje v oblasti vyprošťování,
 - provádí kontrolní činnost zaměřenou především na úroveň znalostí hasičů a hasičů-instruktorů v oblasti vyprošťování,
 - koordinuje spolupráci s dalšími HZS krajů v oblasti vyprošťování,
- e) v organizačním řízení, v rámci ŠVZ a Školy PO také
- organizuje, řídí a provádí odbornou přípravu v rámci jednotlivých kurzů a předmětů, jejichž obsahem je vyprošťování,
- f) v operačním řízení se podílí na odborném dohledu nebo činnosti jednotky PO při vyprošťování.

Čl. 6

Pracovní skupina „Vyprošťování“

- (1) Pracovní skupina „Vyprošťování“ (dále jen „pracovní skupina“) je poradním orgánem generálního ředitele HZS ČR.
- (2) Pracovní skupinu jmenuje generální ředitel HZS ČR na návrh náměstka generálního ředitele HZS ČR pro IZS a operační řízení.
- (3) Členy pracovní skupiny jsou vybraní příslušníci HZS ČR, zejména z řad hlavních instruktorů HZS krajů, ZÚ, ŠVZ a Školy PO, příslušníků generálního ředitelství a dalších subjektů (např. ČAHD, z.s.).
- (4) Úkoly pracovní skupiny:
- a) vyhledává nedostatky v oblasti vyprošťování, zjišťuje jejich příčiny a zdroje,
 - b) zpracovává nebo se vyjadřuje k materiálům pro provádění odborné přípravy hasičů a instruktorů,
 - c) zajišťuje a zpracovává program instrukčně metodických zaměstnání, seminářů a výcviku ke zvýšení odborné úrovně členů pracovní skupiny, hlavních instruktorů a hasičů-instruktorů,
 - d) navrhuje zaměření a náplň odborné přípravy v oblasti vyprošťování,
 - e) analyzuje vybrané zásahy z oblasti vyprošťování,
 - f) zúčastňuje se odborné přípravy hlavních instruktorů a hasičů-instruktorů,
 - g) spolupracuje s externími specialisty, případně ostatními subjekty,
 - h) dle potřeby plní další úkoly spojené s problematikou vyprošťování.

Čl. 9
Účinnost

Tento pokyn nabývá účinnosti dnem vydání.

Čj. MV-13592-1/PO-IZS-2017

Generální ředitel HZS ČR
genmjr. Ing. Drahoslav Ryba v. r.

Obdrží:
HZS krajů
Záchranný útvar HZS ČR
SOŠ PO a VOŠ PO
MV-generální ředitelství HZS ČR